

EKSAMEN

Emnekode: SFB 14304	Emne: Videregående regnskap med teori og regnskapsorganisasjon
Dato: 19. desember 2011	Eksamenstid: kl. 09.00 til kl. 15.00
Hjelpemidler: Kalkulator Lovsamling med NRSer utlevert på forelesning Revisors håndbok Skattelovssamling Norges Lover Andre lovsamlinger	Faglærer: Asbjørn O. Pedersen
<p>Eksamensoppgaven: Oppgavesettet består av 8 sider inklusiv denne forsiden. Kontroller at oppgaven er komplett før du begynner å besvare spørsmålene.</p> <p>Oppgavesettet består av 5 oppgaver. Alle oppgavene skal besvares. Anslått tidsforbruk er angitt for hver oppgave, og angir hvor mye oppgavene vil telle ved sensur.</p>	
<p>Sensurdato: 16. januar 2012 Karakterene er tilgjengelige for studenter på studentweb senest 2 virkedager etter oppgitt sensurfrist. Følg instruksjoner gitt på: www.hiof.no/studentweb</p>	

Oppgave 1 (60 minutter)

Trespesialisten AS har 15 ansatte, og ingen av disse har noe større økonomikompetanse. Daglig leder ønsker hjelp fra deg i forbindelse med avslutningen av regnskapet. Det er blant annet tilgjengelig et utdrag av foreløpig råbalanse for 2010:

1400 Råvarelager	500 000
1420 Varer under arbeid	350 000
1440 Ferdigvarer	400 000
3000 Salgsinntekter	- 31 500 000
4000 Varekjøp	15 000 000
5xxx Lønn og sosiale	9 500 000
6xxx Andre driftskostnader	5 000 000

Oppgitte beholdninger er verdier pr. 01.01.2010. Du får oppgitt at lageret pr. 31.12.2010 for råvarer er opptelt til kr 620 000 vurdert til kostpris. Av dette er varer for kostpris på kr 40 000 ukurante. Disse ukurante varene har en netto salgsverdi på kr 20 000. Både varer i arbeid og ferdigvarer er vurdert til direkte kost og beholdningene utgjør pr. 31.12.2010 hhv. kr 470 000 og kr 380 000. Det er ingen permanente forskjeller i 2010.

Spørsmål a)

Foreta en innarbeiding av beholdningsendingene og sett opp et komplett resultatregnskap basert på informasjonen ovenfor.

Varer i arbeid består av materialer pluss 340 timer pr. 31.12.2010 og materialer pluss 250 timer pr. 31.12.2009. Tilsvarende for ferdigvarer er materialer pluss 360 timer pr. 31.12.2010 og materialer pluss 350 timer pr. 31.12.2009. Trespesialisten har alltid vurdert varebeholdningene til variabel tilvirkningskost, men nå ber daglig leder deg vurdere beholdningene til full tilvirkningskost. Han oppgir at beregnet indirekte faste tilvirkningskostnader etter budsjettet utgjør pr. time i 2009 kr 200 og i 2010 hadde disse økt til kr 250.

Spørsmål b)

Vurder om Trespesialisten AS kan endre regnskapsprinsipp til full tilvirkningskost, og beregn nye beholdningsverdier.

Spørsmål c)

Utarbeid et komplett resultatregnskap med utgangspunkt i full tilvirkningskost. Ved endring av regnskapsprinsipp skal du følge reglene for små foretak.

I 2010 har Trespesialisten hatt mer å gjøre enn budsjettert. De hadde budsjettert med 20 000 direkte timer i produksjonen. Timeregnskapet viser at det ble produsert 25 000 direkte timer.

Spørsmål d)

Hvilke endringer medfører denne opplysningen? Hvilken effekt får dette på årsresultatet?

Oppgave 2 (60 minutter)

Selskapet Sputnik AS startet opp sin virksomhet for tre år siden og har pr. 31.12.2010 opparbeidet seg et skattemessig framførbart underskudd på kr 1 000 000. Selskapet har ingen andre regnskapsposter med midlertidige forskjeller og har oppført den utsatte skattefordelen knyttet til underskuddet i balansen pr. 31.12.2010.

I 2011 gjøres regnskapet opp med et regnskapsmessig resultat før skatt på kr 700 000. I tillegg foreligger det permanente forskjeller på kr 50 000 (ikke fradragsberettigede kostnader) samt skatteøkende midlertidige forskjeller (utenom skattemessig underskudd til fremføring) på kr 500 000.

Spørsmål a)

Forklar kriteriene for balanseføring av utsatt skattefordel i årsregnskapet. Henvis til relevante bestemmelser.

Spørsmål b)

Beregn og vis elementene i skattekostnaden i årsregnskapet for 2011.

Spørsmål c)

Beregn og vis årsresultat etter skatt for 2011.

Spørsmål d)

Hva ville årsresultatet for 2011 vært dersom selskapet hadde benyttet unntaksregelen for små foretak (jf. NRS 8), som tillater at man ikke balansefører utsatt skattefordel?

Oppgave 3 (60 minutter)

Du er regnskapsfører for Småttroll AS. Selskapet selger barnevogner og annet barneutstyr. Ved regnskapsavslutningen for 2010 som hovedsakelig foregår i siste halvdel av februar 2011, skal du blant annet vurdere noen usikre fordringer. Alle fordringene er inkl. 25 % merverdiavgift.

Per 31.12.2010 er samlede kundefordringer i Småttroll AS kr 4 750 000. Du skal foreta en vurdering av følgende kundefordringer per 31.12.2010 (disse er inkludert i kundefordringene på kr 4 750 000 ovenfor):

- 1 Mor og Barn AS skylder kr 70 000. Selskapet ble slått konkurs 5. januar 2011.
- 2 AS Billigkjeden skylder kr 150 000. Dette selskapet har inngått akkordavtale med sine leverandører. Avtalen betyr en dividende på 20 %. Det betyr at Småttroll AS vil motta kr 30 000 av sitt tilgodehavende. Resten må du behandle som en tappt fordring.
- 3 Gull og Glitter AS sliter med svært dårlig likviditet. Selskapet skylder Småttroll AS kr 90 000. Dette kravet skriver seg fra en levering 1. desember 2010. Det er meget tvilsomt om Gull og Glitter AS vil være i stand til å innfri sine forpliktelser.
- 4 Falkensten Engros AS kjøpte i mars 2010 diverse varer fra Småttroll AS. Fakturaen lød på kr 30 000, og det har til tross for flere purringer ikke vært mulig å få firmaet til å betale. Kravet er sendt til inkasso gjennom inkassofirmaet Torpedo AS, og heller ikke dette har ført til noen reaksjoner fra Falkensten Engros AS.

På resultatkontoen "Tap på fordringer" er det bokført tap med kr 124 000 for 2010 før det er tatt hensyn til opplysningene 1 – 4 ovenfor. Per 31.12.2009 (IB for 2010) var ble det avsatt kr 150 000 til tap på fordringer.

Det er ikke knyttet usikkerhet til noen andre fordringer enn de som er nevnt i punktene 1 – 4.

- a) På grunnlag av opplysningene ovenfor skal du, punkt for punkt, beregne hvor mye Småttroll AS bør kostnadsføre på konto *7830 Tap på fordringer* i 2010 og hvilket beløp som skal balanseføres på konto *1580 Avsetning tap på fordringer*.
- b) Hvor mye blir årets regnskapsmessige (resultatførte) kostnad?
- c) Hva er den bokførte (regnskapsmessige) verdien av kundefordringene per 31.12.2010?

Oppgave 4 (60 minutter)

01.01.2011 kjøpte selskapet Eiendom AS 90 % av aksjene i selskapet Torget AS for kr 1 895 000. Balansen til de to selskapene pr. 01.01.2011 (dvs. rett etter oppkjøpet) er følgende:

	Eiendom AS	Torget AS
	01.01.2011	01.01.2011
Anleggsmidler	3 000 000	2 250 000
Aksjer i datter	1 895 000	
Omløpsmidler	2 355 000	
Sum eiendeler	7 250 000	2 250 000
Aksjekapital	800 000	500 000
Annen egenkapital	200 000	250 000
Gjeld	6 250 000	1 500 000
Sum gjeld og egenkapital	7 250 000	2 250 000

Anta at Eiendom AS finansierte oppkjøpet ved å benytte bankinnskudd.

I forbindelse med oppkjøpet er det identifisert (brutto) merverdier i anleggsmidlene på kr 800 000. Det er ingen utsatt skatt (utsatt skattefordel) i de to selskapene på oppkjøpstidspunktet, og du skal også se bort fra utsatt skatt ved løsningen av oppgaven.

I forbindelse med oppkjøpet ble gjenværende økonomisk levetid for anleggsmidlene vurdert til 4 år. Eventuell goodwill avskrives over 5 år.

Spørsmål a)

Beregn majoritetens goodwill i forbindelse med oppkjøpet. Legg til grunn at det kun tilordnes goodwill til majoriteten ved utarbeidelsen av konsernregnskapet.

Spørsmål b)

Anleggsmidlet som det er knyttet merverdi til har en total levetid på 10 år. Forklar kort hvorfor man i konsernregnskapet avskriver merverdien over gjenværende levetid og ikke over anleggsmidlets levetid på 10 år.

Spørsmål c)

Utarbeid konsernbalansen på oppkjøpstidspunktet pr. 01.01.11. Anta at det kun tilordnes goodwill til majoriteten.

I løpet av 2011 selger Eiendom AS varer til Torget AS for kr 500 000. Anskaffelseskost for disse varene er kr 300 000. Pr 31.12.11 ligger 25 % av varene på lager, og resten er videresolgt utenfor konsernet.

Torget AS selger også varer til Eiendom AS. Dette salget utgjør kr 150 000 i løpet av 2011, hvor kostpris er kr 100 000. 50 % av disse varene er videresolgt til kunder utenfor konsernet.

Resultatregnskapet til de to selskapene er følgende for regnskapsåret 2011:

	Eiendom AS	Torget AS
	2011.	2011.
Salgsinntekter	4 750 000	4 000 000
Kostnader ekskl. avsk.	2 400 000	2 950 000
Avskrivninger	600 000	300 000
Driftsresultat	1 750 000	750 000
Netto finanskostnad	-	-
Resultat før skattekostnad	1 750 000	750 000
Skattekostnad	490 000	210 000
Årsresultat	1 260 000	540 000

Disponering av årsresultatet:

Til annen egenkapital	260 000	540 000
Til utbytte	1 000 000	-

Aksjene i Torget AS er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet til Eiendom AS.

Spørsmål d)

Utarbeid konsernets resultat for 2011.

Oppgave 5 (120 minutter)

Del I

Grotli AS driver med kjøp og salg av handelsvarer. Innkjøpsrutinen består av følgende trinn: Bestilling, varemottak, mottak av inngående faktura, regnskapsføring av faktura, betaling til leverandører og til slutt regnskapsføring av utbetalingen.

For at regnskapet skal bli korrekt må den interne kontrollen i de ulike regnskapsrutinene tilfredsstille enkelte kvalitetskrav eller målsettinger.

- Angi målsettingene for den interne kontrollen i en innkjøpsrutine som beskrevet ovenfor.
- Hvilke kontrolltiltak, både manuelle og IT-kontroller, er aktuelle for delrutinene bestilling og varemottak?

Del II

Kari Krone driver en liten handelsbedrift under navnet Lave Priser AS. Kari Krone er eeneier og daglig leder. Produktene er kontorutstyr beregnet på bedriftsmarkedet. Bedriften har totalt fem ansatte inklusive daglig leder. Lager- og innkjøpsansvarlig er Per Hylle. Ola Palle er ansatt som lagermedarbeider. Hege Skjema ivaretar ulike administrative oppgaver som å fordele inngående post, ta telefon, skrive brev og lignende administrative oppgaver. Foretaket bruker et standard regnskapsprogram bestående av hovedsystem, ordre-/fakturasystem, lagersystem og lønssystem. Foretaket har ansatt en person på deltid, Randi Tall, som har ansvar for bokføring, fakturering, kundeoppfølging og lønnsbehandling.

Nedenfor er gjengitt en beskrivelse av hovedtrekkene i innkjøpsrutinen. Du er bedt om å vurdere hovedtrekkene i rutinene inklusive svakheter, feilmuligheter og forslag til konkrete kontrolltiltak som kan redusere feilmulighetene.

Bestilling

Lagersystemet gir signal når lageret har nådd bestillingsnivå. Innkjøpsansvarlig Per Hylle vurderer bestillingsforslaget fra lagersystemet og kan endre forslaget ved behov. Det skrives ut bestillingsseddel i to eksemplarer (en original og en kopi). Bestillingsseddelen signeres av innkjøpsansvarlig. Originalen sendes leverandøren, og kopien arkiveres midlertidig for senere å bli heftet sammen med pakkseddelen.

Mottak av varer

Ved mottak av varer kontrollerer Ola Palle kvantum og kvalitet mot pakkseddel. Deretter registreres varemottaket i lagersystemet. Etter registrering av varemottaket blir pakkseddelen signert av Ola Palle. Pakkseddelen leveres deretter til Per Hylle som kontrollerer den mot bestilling. Pakkseddel og bestillingsseddel blir deretter stiftet sammen og arkivert i bestillingsnummerrekkefølge.

Mottak av faktura

Posten åpnes av daglig leder Kari Krone og Hege Skjema i fellesskap. Inngående fakturaer går deretter direkte til innkjøpsansvarlig Per Hylle som kontrollerer pris og utregning. Etter at fakturaen er godkjent og signert, blir den sendt videre til Randi Tall for bokføring.

Bokføring av faktura

Randi Tall bokfører inngående faktura etter hvert som de mottas. Det kontrolleres som regel at fakturaen er godkjent før den bokføres, men i travle perioder har det forekommet at denne kontrollen har sviktet.

Betaling av faktura

IT-systemet skriver ut betalingsforslag ukentlig, som godkjennes av daglig leder. Daglig leder Kari Krone utfører selv betalingen over nettbank. Hun er også den eneste i foretaket som har tilgang til nettbanken. Betalingstransaksjonene bokføres på grunnlag av mottatte bekreftelser

på utført betaling fra banken.

Spørsmål:

Foreta en vurdering av selskapets innkjøpsrutine der du angir:

- Svakheter i rutinen
- Feilmuligheter som disse svakhetene kan medføre
- Forslag til konkrete kontrolltiltak som kan redusere feilmulighetene

Del III

Hvilke krav stillinger bokføringsloven/-forskriften med hensyn til dokumentasjon av bokførte opplysninger?